

Szám: 10-23/10/1962.

Sorszám: 10

A HENCSITES BÉLYEGZÉSI
sz. 1925. évi XXIV. évi. 26. §-án
Egyelével

**A Magyar Népköztársaság
Belügyminiszterhelyettesének
0010. számú
PARANCSA**

SZABÁLYZAT

**a BM. Politikai Nyomozó Főosztály
vizsgálati szervei fogdaügynökségének
létesítésére és felhasználására**



Szám: 10-23/10/1962.

**A MINŐSÍTÉS MEGSZÜNT
az 1995. évi LXV. tv. 28. §-ára
figyelemmel**

**A Magyar Népköztársaság
Belügyminiszterhelyettesének
0010. számú
PARANCSA**

Budapest, 1962. március 24-én

A BM. Politikai Nyomozó Főosztály vizsgálati szervei fogdaügynökségének létesítéséről és felhasználásáról szóló SZABÁLYZAT-ot kiadom. Ezzel egyidejűleg

m e g p a r a n c s o l o m :

1. Jelen parancsom megjelenése után fogdaügynöki beszerzéseket csak a SZABÁLYZAT előírásainak megfelelően lehet végrehajtani.

2. A BM. Politikai Nyomozó Főosztály központi és megyei vizsgálati szervei 1962. évi augusztus hó 1-ig a már beszervezett és foglalkoztatott fogdaügynökökre nyissák meg az előírásnak megfelelő „B” dossziét.

3. A SZABÁLYZAT-ot a Politikai Nyomozó Főosztály központi és megyei osztályain alosztályvezetőikig bezárólag ismertetni, a vizsgáló állomány előtt pedig oktatás tárgyává kell tenni.

4. Az illetékes vezetőket utasítom a SZABÁLYZAT-ban foglalt rendelkezések betartásának folyamatos és rendszeres ellenőrzésére.

GALAMBOS JÓZSEF

miniszterhelyettes

Szám : 10-23/10/1962.

Jóváhagyom :

Budapest, 1962. évi március hó 24-én.

GALAMBOS JÓZSEF
miniszterhelyettes

SZABÁLYZAT

a BM. Politikai Nyomozó Főosztály vizsgálati szervei fogdaügynökségének létesítésére és felhasználására

I.

A FOGDAÜGYNÖKSÉG JELENTŐSÉGE ÉS FELADATA

A fogdaügynökség a Belügyminisztérium vizsgálati szerveinek legfontosabb operatív eszköze, mely titkos megbízás alapján a letartóztatásban levő ellenséges személyek körében végez operatív felderítő munkát. A fogdaügynökség tagjai büntetésüket töltő (kivételes esetekben előzetes letartóztatásban levő) személyek, akik saját és társaik bűnös cselekményét őszintén feltárták, és képességeik alapján alkalmasak a szocialista törvényesség alapelveinek betartásával a fogdaügynöki munka ellátására.

Fogdaügynökség alkalmazása:

- a) Lehetőséget nyújt a letartóztatott vallomásának, hangulatának és magatartásának ellenőrzésére, a vizsgálat során alkalmazott, vagy tervezett taktikájának felderítésére.
- b) A nyomozás által még fel nem tárt, vagy előkészület alatt álló bűncselekmények, bűnös kapcsolatok felderítésére és kombinációk végrehajtására.
- c) A letartóztatott öngyilkossági, vagy szökési kísérletének felderítésére, megakadályozására.
- d) Elősegíti és meggyorsítja a vizsgálati munkát, az elkövetett bűncselekmény felderítését, dokumentálását.

II.

A FOGDAÜGYNÖK BESZERVEZÉSE

1. A jelölt kiválasztása során szem előtt kell tartani az alábbiakat:

a) A beszerzési jelölt megbízhatósága:

Fogdaügynöki beszerzésre elsősorban azok az elítéltek — kivételes esetekben letartóztatottak — jöhetnek szá-

mításba, akiknek magatartása és jelleme biztosíték arra, hogy ezt a munkát becsületesen, legjobb tudásuk szerint fogják végezni.

Figyelembe kell venni, hogy ez az ügynöki kontingens letartóztatása előtt aktív ellenséges tevékenységet fejtett ki. Ezért megbízhatónak kizárólag az a jelölt tekinthető, aki bűncselekményeit megbánta, azokat őszintén feltárta, felderítő jellegű vallomást tett saját és társai bűncselekményét illetően, egyben törekszik elkövetett bűneinek jóvátételére.

A fogdaügynökségnél az egyéni érdek fokozottabban előtérbe kerül, mint a szabadlábon beszervezett ügynökségnél. Ezt a kiválasztásnál és a foglalkoztatásnál szem előtt kell tartani. Megbízhatatlanok azok az elítéltek (letartóztatottak), akik kifejezetten feltételhez kötik az együttműködés vállalását, akiknek politikai nézete változatlanul ellenséges, az áruló ügynökök, a homoszexuálisok, a gyávák, a hazudozók és a fecsegők.

b) A beszervezési jelölt alkalmassága:

E tekintetben figyelembe kell venni a jelölt általános műveltségét, társadalmi, ismeretségi körét, esetleges speciális szakképzettségét. A jelölt legyen találékony és jó megfigyelő, rendelkezze jó emlékezőtehetséggel, beszélőképességgel és megfelelő képességgel cellatársa bizalmának elnyerésére.

Alkalmatlanok az alacsony általános műveltségű, vagy rossz emlékezőtehetségű és hiányos szellemi képességű személyek, a tíz évnél hosszabb tartamú börtönbüntetésre elítéltek, vagy akiknél ilyen ítélet kiszabása várható. Általában alkalmatlanok fogdaügynöki munkára azok az elítéltek, akik évek óta börtönbüntetésüket töltik.

2. A beszervezés előkészítése:

a) Ellenőrzés és tanulmányozás:

A fogdaügynök beszervezését gondos előkészítésnek, a jelölt alapos ellenőrzésének és tanulmányozásának kell megelőznie. A tanulmányozást a jelölt vizsgálója végzi az alosztályvezető engedélyével. A fogdaügynök-jelölt ellenőrzését már saját ügyében folyó vizsgálat során

kell végrehajtani vizsgálati anyagának, magatartásának gondos elemzése alapján. A tanulmányozás fő eszköze a fogdaügynökség, továbbá az operatív technika.

b) A beszerzés alapja és módszere:

A beszerzés alapját kizárólagosan az képezheti, hogy a jelölt az általa elkövetett bűncselekményt szerveinkkel való titkos együttműködés útján kívánja jóvátenni.

A fogdaügynök beszerzése a fokozatosság módszerével történik. A jelöltnek — az együttműködés kérdésének felvetése és kötelezettsége nélkül — különböző részfeladatokat kell adni. Ezek végrehajtásától, a végrehajtás ellenőrzésének eredményétől függően kell a titkos együttműködésbe való bevonásáról dönteni.

c) A beszerzési javaslat:

A jelölt tanulmányozásának és ellenőrzésének befejezése után a vizsgálótiszt beszerzési javaslatot készít. A javaslat tartalmazza: a jelölt személyi adatait, bűncselekményének rövid leírását, az ügyében folytatott vizsgálat során tanúsított magatartását, (elítélése után ítéletét), alkalmasságának és megbízhatóságának konkrét indokolását. A beszerzési javaslatához mellékelni kell a beszerzés tervét.

d) A beszerzés engedélyezése:

A beszerzési javaslatot az alosztályvezető egyetértése után a Vizsgáló Osztály vezetője és helyettesei engedélyezik. A megyei vizsgálati alosztályokon a beszerzést a Politikai Nyomozó Osztály vezetője (helyettese) hagyja jóvá.

Beszerzést engedély nélkül végrehajtani tilos!

e) A beszerzés helye és ideje:

A beszerzést — kivételes esetektől eltekintve — a vizsgálótiszt hivatali helyiségében, a letartóztatottak előtt ismert és megszokott kihallgatási időszakban kell végrehajtani.

Fogdaügynököt általában az ügyében folyó vizsgálat befejezése, illetve az elsőfokon hozott ítélet kihirdetése után lehet beszerzeni. Amennyiben a beszerzés a jelölt ügyének bírósági tárgyalása után történik, a körül-

mények gondos mérlegelésével legalizálni kell a Vizsgálati Osztályra — megyei vizsgálati alosztályokra — történő visszaszállítását és ott-tartását. Ugyanez vonatkozik a már korábban beszervezett és büntetését töltő fogdaügynöknek a Vizsgálati Osztályra történő visszaszállítása esetére is.

3. A beszerzés végrehajtása:

a) A beszervezést a jóváhagyott terv szerint kell végrehajtani. Ettől eltérni csak az osztályvezető (helyettesei) engedélyével lehet. Megfélemlítés, különböző törvénytelen módszerek alkalmazása, felelőtlen ígéretes szigorúan tilos.

b) A fogdaügynök beszerzése két szakaszból áll:

Az első szakaszban a jelölt konkrét feladatot még nem kap. A vizsgálótiszt kihallgatások során érdeklődik a jelölttől cellatársának személye, bűncselekményének jellege és a fogdában tanúsított magatartása iránt. Ezt a szakaszt kell felhasználni a jelölt alaposabb tanulmányozására. Ha a jelölt megbízhatósága, képességei és az együttműködésre való készsége alapján beszerzésre alkalmas, beszerzését a vizsgálati alosztály vezetője (helyettesei) jelenlétében kell végrehajtani. A beszervezett fogdaügynöktől az együttműködés vállalásáról nyilatkozatot kell felvenni.

A beszerzés végrehajtásáról a vizsgálótiszt jelentést készít, mely az ügynök személyi adatain és fedőnevén kívül tartalmazza a beszerzés lefolyását, magatartását a beszerzés alatt, a részére adott első feladatot, és a beszerzésen jelenlevő személyek nevét, rendfokozatát.

A beszerzést követően a fogdaügynöknek konkrét feladatot kell adni. Az első feladat rendszerint a cellatársával kialakítandó jó viszony megteremtésére irányul. Feladata végrehajtására, jövőbeni magatartására és a konspirációra gondosan ki kell oktatni.

Ha már a beszerzés első szakaszában kiderül, hogy a jelölt valamilyen oknál fogva e munkára alkalmatlan, beszerzésétől el kell állni. Amennyiben a beszerzés a második szakaszban hiúsul meg, a jelöltet titoktartási

nyilatkozat felvétele után haladéktalanul másik zárkába kell elhelyezni, illetőleg visszaszállítani a büntető intézetbe.

4. A fogdaügynök bevezetése:

A vizsgálati alosztály vezetője határozza meg azokat az ügyeket, melyekben fogdaügynököt kell alkalmazni, és jelöli ki azokat a vizsgálókat, akik fogdaügynököt tarthatnak. A fogdaügynök foglalkoztatása csak terv alapján történhet, melynek a vizsgálati, illetve intézkedési tervvel összhangban tartalmaznia kell, hogy milyen feladatokat, milyen módon kívánnak a fogdaügynökök megoldani. E tervet az illetékes alosztályvezető hagyja jóvá.

A fogdaügynök beszerzése után vagy az eredeti zárkatársa mellett marad, és annak ügyében hajt végre feladatokat, vagy más letartóztatott mellé kerül meghatározott feladattal.

A bevezetés alapjául olyan legenda szolgáljon, amely a természetes operatív helyzetre — az ügynök valódi ügyére — épül és a szükséghez képest esetleges kisebb módosításokkal ahhoz alkalmazkodik. A fogdaügynök zárkatársának mindig saját nevén mutatkozzék be.

A bevezetés alkalmával figyelembe kell venni a vizsgálati ügy jellegét, a letartóztatott személyi körülményeit, képzettségét. Külföldről bedobott ügynökök esetében fokozottan számolni kell azzal, hogy ismerik a fogdaügynökség alkalmazását és annak megfelelően kell a bevezetendő fogdaügynököt kiválasztani, eligazítani.

III.

A FOGDAÜGYNÖKSÉG VEZETÉSE ÉS NEVELÉSE

1. A találkozóra való felkészülés:

A fogdaügynökkel bevezetésekor zárkatársa ügyéről semmit sem lehet közölni, hanem annak várható magatartásáról, személyi körülményeiről kell tájékoztatni. Ezzel elkerülhető, hogy a fogdaügynök különböző kombinációkba bocsátkozzék, és a későbbiekben zárkatársától szerzett értesüléseit a tőlünk hallottakkal, valamint saját egyéni véleményével kiegészítve konkrét tényként jelentse.

A következőkben figyelembe kell venni a fogdaügynök előbbi feladatát, elemezni kell a feldolgozás alatt álló vizsgálati anyagok és a fogdaügynöki jelentések közötti összefüggéseket. Ha a fogdaügynöki munka technikai ellenőrzés alatt áll, a találkozók előtt az ez úton nyert anyagot is értékelni kell.

A fogdaügynökkel az ügy körülményeitől függően hetenként legalább két ízben kell találkozni. A találkozási időpontokat a konspiráció érdekében állandóan változtatni kell. Ügyelni kell arra, hogy a találkozó lebonyolítása után különösen a vizsgálótiszt szobájában, vagy más e célt szolgáló helyiségben semmiféle olyan nyom ne maradjon, amely a terhelt figyelmét — amennyiben kihallgatása ugyanebben a helyiségben folyik — a fogdaügynökre felhívna.

2. A fogdaügynök beszámoltatása:

A fogdaügynöktől meg kell követelni, hogy részletesen számoljon be végzett munkájáról, és a végrehajtás körülményeiről. A beszámoló szóban történik, de a beszámolót követően a fogdaügynöknek jelentését írásban is el kell készítenie. A fogdaügynök írásbeli jelentése csak a tények felsorolását tartalmazza. A fogdaügynök egyéni véleményét és következtetéseit a jelentésben csak külön, ilyen irányú megjegyzéssel rögzítheti. Jelentését fedőnévvel írja alá. A jelentéseket a vizsgálat alá vont személy operatív dossziéjába helyezett iratokkal együtt kell kezelni.

A fogdaügynök beszámoltatásánál a vizsgálótiszten kívül csak az ellenőrzésre jogosult parancsnok lehet jelen.

3. A fogdaügynök magatartási irányvonalának meghatározása:

A fogdaügynök a letartóztatottnak ügyével kapcsolatban gyanússá válható módon egyenes kérdéseket ne tegyen fel, ne provokáljon és semmiképpen sem beszélheti azt rá valótlán vallomás megtételére. Teremtsen olyan légkört, hogy a zárkatársa ügyéről önként beszéljen. Közlékenységét jó személyi kapcsolat kialakításán keresztül nyerje el. A fogdaügynök az általa megszerzett adatok regisztrálásán és közvetítésén túlmenően igyekezzen olyan körülményeket teremteni, melynek alapján zárkatársa bűncselekményét, annak részleteit vele ismerteti.

4. A feladatok meghatározása:

A fogdaügynöknek tanulmányoznia kell a feldolgozás alatt álló letartóztatott személy jellemét, szenvedélyeit és szokásait. Ennek alapján tudja felszínre hozni annak gyenge pontjait és azokat a körülményeket, amelyeknek ismerete segítséget nyújt a vizsgálótisztnak megfelelő vizsgálati taktika kialakításához.

A feladatok meghatározása mindenkor konkrét, érthető és céltudatos legyen. A fogdaügynök ismerje mindig a kapott feladat végrehajtásának lehetőségeit és módszereit.

Miután a vizsgálótiszt a fogdaügynökkel megbeszélte feladata végrehajtását, el kell igazítani, hogy a találkozás fedésére zárkótársával milyen legendát közöljön. Az egyes találkozók legendája összefüggésben álljon az előző találkozás legendájával.

A vizsgálótiszt értékelje a fogdaügynök írásbeli jelentését és azon tüntesse fel a találkozó időpontját, a jelentésből adódó intézkedéseket, az újabb utasításokat, valamint az alkalmazott kombinációt. Az utóbbi végrehajtását azonban az alosztályvezetőnek előzetesen engedélyeznie kell.

5. A fogdaügynökség ellenőrzésének módszerei:

Fontos alapelv a fogdaügynökség állandó tanulmányozása és ellenőrzése. A kötelező tanulmányozás és ellenőrzés szabályainak megsértése a fogdaügynökség árulásához vezethet. Az ellenőrzés főbb módszerei a fogdaügynök magatartásának, jelentéseinek folyamatos értékelése, továbbá az operatív technika felhasználása.

6. A fogdaügynök nevelése:

A fogdaügynökséget folyamatosan politikai és szakmai nevelésben kell részesíteni.

A munka természetéből eredően a fogdaügynök nap mint nap a legkülönbözőbb ellenséges elemekkel érintkezik, akiknek befolyását közömbösíteni, a fogdaügynököt erősíteni kell. Személyes beszélgetések, megfelelő újságok és könyvek biztosításával törekedni kell arra, hogy a szocialista rendszer mellé állítsuk.

A feladatok meghatározása után a végrehajtás módját illetően a vizsgálótiszt hallgassa meg a fogdaügynök javaslatát és azt mérlegelve döntsön. A rendszeres szakmai nevelés célja, hogy a fogdaügynök adott esetben önállóan is képes legyen előre nem látott

helyzeteket megoldani. Ezért állandóan fejleszteni kell leleményességét, önállóságát, és őszinteségre, feltétlen engedelmességre, valamint a munkában önzetlenségre kell nevelni. Figyelemmel kell kísérni személyi vonatkozású problémáit és állandóan oktatni a konspirációs szabályok betartására. Az operatív munkának a fogdaügynöki munkával össze nem függő titkos módszereit a szakmai nevelés keretében ismertetni szigorúan tilos. A gyakorlatban ezeket úgy kell végrehajtani, hogy a nevelés a beszámoltatás során azzal egybefüggően történjen.

7. A fogdaügynök jutalmazása és fenytése:

a) A fogdaügynök jutalmazása:

A fogdaügynök részére biztosítani kell az elítélteknek (előzetes letartóztatottaknak) egyébként járó kedvezményeket. Ezen túlmenően — eredményes munka esetén — jutalomban részesíthető. Pénzjutalom esetén — mely a havi 300 forintot nem haladhatja meg — az összeget az ügynök munkáját, magatartását mérlegelve a központi vizsgálati osztály, illetve az illetékes megyei osztály vezetője határozza meg.

Az egyéb kedvezményeket — látogatófogadás, levélírás, zárkakedvezmények, mint például dohányzás, olvasás stb. — az illetékes vizsgálati alosztály vezetője engedélyezi, melyről a fogdairodát egyidejűleg írásban értesíti. A jutalmazások, kedvezmények legalizálását és konspirációját maximális gondossággal kell biztosítani. A jutalmazás tényét és módját be kell jegyezni a fogdaügynök „B” dossziéjába.

b) A fogdaügynök által az ügynöki munkától függetlenül elkövetett fegyelmi vétséget, fegyelemsértést stb. ügynöki foglalkoztatása miatt elnézni nem szabad, hanem a cselekmény súlyának, jellegének megfelelően alkalmazni kell az elítéltekre (letartóztatottakra) vonatkozó büntőszabályzat rendelkezéseit.

Az ügynöki munka során elkövetett mulasztásokat — az ügynöki munka alapelveinek megfelelően — elsősorban neveléssel, vagy a már biztosított kedvezmények szűkítésével, illetve teljes elvonásával kell megszüntetni és az ügynököt helyes magatartásra bírni. Az ügynöki munká-

val összefüggésben elkövetett súlyos esetekben (például: szándékos félrevezetés, koncepció) alkalmazni kell a megfelelő törvényi rendelkezéseket.

IV.

A FOGDAÜGYNÖK FELHASZNÁLÁSA ÉS DEKONSPIRÁCIÓTÓL VALÓ VÉDELME

A vizsgálati alosztályok csak a szükséges számban szervezzenek be és csak indokolt esetekben foglalkoztassanak fogdaügynököt.

Mind a vizsgálati alosztályok, mind az alosztályok vizsgálótisztjei között fogdaügynökök csak kivételes esetekben kerülhetnek átadásra. Ezzel elkerülhető, hogy a fogdaügynökök a vizsgálati osztályok tisztii állományát, a vizsgálat alá vont ügyeket a szükséges mértéken felül megismerjék.

Csoportos ügyek vizsgálata esetén egy fogdaügynök csak egy, e csoporthoz tartozó letartóztatott ügyében foglalkoztatható.

A vizsgálati alosztályokon egy fogdaügynök a beszerzését követően megszakitás nélkül hat hónapnál tovább nem dolgozhat. Indokolt esetben a foglalkoztatás időszaka hat hónappal meghosszabbítható. Hat hónap elteltével — az alosztályvezető jóváhagyásával — büntetése további letöltése céljából vissza kell szállítani az illetékes büntetőintézetbe. Ekkor a börtönelhárító alosztály bevonásával biztosítani kell, hogy a fogdaügynök a börtönben ne kerüljön össze azon személyekkel, akiknek ügyében foglalkoztatták.

Ha fogdaügynököt büntetőintézetből szállítanak át a vizsgálati osztályra, a vizsgálótiszt megfelelő kombináció útján köteles megszervezni az átszállítás legalizálását.

Büntetőintézetből fogdaügynököt általában csak egy esetben lehet foglalkoztatás végett a vizsgálati osztályra visszaszállítani. A foglalkoztatás időtartama ez esetben a hat hónapot nem haladhatja meg.

A vizsgálati osztályon szolgálatot teljesítő őrség nem ismerheti az ott foglalkoztatott fogdaügynököt. A vizsgálótisztek kötelesek a fogdaügynökséggel való munka minden fázisát az őrség előtt is konspirálni és ennek érdekében a szükséges intézkedéseket (kombinációkat) végrehajtani.

A FOGDAÜGYNÖKSÉG NYILVÁNTARTÁSA

Az egységes nyilvántartás érdekében a beszervezett fogdaügynököket mind a II/11. Osztályon, mind a II/8. Osztályon nyilvántartásba kell venni.

A nyilvántartás célja, hogy a fogdaügynökök első ügynöki feladatuk teljesítésétől a hálózattól történő kizárásukig bizalmas munkára bármikor alkalmazhatók legyenek, továbbá, hogy az ügynökök személyére vonatkozó iratok összességéből megbízhatóságukat és alkalmazásuk lehetőségét illetően megnyugtatóan dönteni lehessen.

Az ügynöki operatív munka eredményes végzését jelentős mértékben elősegíti a jól megszervezett ügynöki nyilvántartás. A hálózat pontos nyilvántartása lehetővé teszi az ügynökségnek, mint a legfontosabb operatív eszköznek fokozott védelmét, a dekonspiráció elkerülését.

A nyilvántartási parancs az irányadó a fogdaügynökség nyilvántartására is, melynek rendelkezéseit — a helyi sajátosságok figyelembevételével — a jelen szabályzatba foglaltakra is alkalmazni kell. Ezek figyelembevételével a fogdaügynökség nyilvántartása az alábbiak szerint történik.

A fogdaügynök nyilvántartásbavételének rendje:

A beszerzés végrehajtása után a vizsgálótiszt köteles az ügynökről 2 darab 6-os kartont (a beszervezést engedélyező írja alá), 2 darab 6/c. kartont (a vizsgálótiszt írja alá) kiállítani, melyeket a beszervezéstől számított 48 órán belül az osztály nyilvántartójának kell leadni, aki a II/11. Osztálynak továbbítja nyilvántartásbavétel végett.

A II/11. Osztály a nyilvántartásbavétel után 1 darab 6-os és 1 darab 6/c. számú kartont dossziézámmal ellátva visszaküld. Ennek alapján az osztály nyilvántartója kiadja az ügynök „B” dossziéját.

A megyei vizsgálati alosztályok a kiállított kartonokat a II/8. Osztály nyilvántartójának küldik meg és rajta keresztül továbbítják a II/11. Osztálynak.

A „B“ dossziében az alábbi anyagokat kell elhelyezni:

- a) a dossziében elfekvő anyagok tartalomjegyzéke;
- b) a hálózati személyekről a vizsgáló által kitöltött, fényképpel ellátott kérdőív, mely tartalmazza, hogy ki, vagy kik szervezték be, ki tartotta, mikortól meddig, ki volt az utolsó tartója;
- c) önéletrajz;
- d) kérdőjegyek (borítékban elhelyezve);
- e) az ügynök bírósági ítéleteinek kivonata;
- f) beszerzési javaslat;
- g) a beszerzés során keletkezett anyagok (például: nyilatkozat a beszerzésről, a beszerzés végrehajtásáról szóló jelentés);
- h) nyugták és más okmányok az ügynök részére adott pénzbeli, vagy egyéb jutalmakról (borítékban elhelyezve);
- i) a vizsgáló jelentései a fogdaügynöknek az egyes ügyekben végzett munkájáról;
- j) a fogdaügynökről évente két alkalommal készített minősítés, melynek tartalmaznia kell:
 - az ügynök nevét (fedőnevét);
 - az ügynök személyi tulajdonságait és az állambiztonsági szervekhez való viszonyát, ezen belül politikai állásfoglalását, általános műveltségét, nyelvtudását, különleges képzettségét, személyi tulajdonságait (leleményes, bátor, éber, jó emlékezőtehetségű stb.);
 - rendelkezik-e operatív szempontból érdekes külföldi kapcsolatokkal;
 - a fogdaügynököt a beszerzés, illetve az utolsó minősítés óta hányszor és hogyan ellenőrizték, nem merült-e fel ellene gyanú, hogy dezinformatív jellegű jelentéseket ad, vagy dekonspirálódott;
 - amennyiben a munka során dekonspiráció következett be, az kinek a hibájából történt és ezzel kapcsolatban milyen intézkedést tettek;
 - milyen ügyekben és milyen eredménnyel dolgozott;
 - az ügynök milyen anyagi juttatásokban részesült;

k) azon személyek névjegyzéke, akik a „B“ dossziéba betekintettek (rendszeresített nyomtatvány).

A fogdaügynök részére munkadossziét kiállítani nem kell. Az általa készített jelentéseket annak a vizsgálati ügynek az operatív dossziéjában kell lerakni, melyben az ügynököt foglalkoztatták.

A fogdaügynökök, valamint a „B“ dossziék átadási rendje:

1. A fogdaügynökség tagjait az adott vizsgálati szerven belül átadni csak indokolt esetben, az ügynököt tartó és átvevő vizsgáló személyes közreműködésével lehet.

2. A fogdaügynököknek a II/8. Osztályról a megyei politikai vizsgálati szerveknek történő átadását az osztályvezető, az egyes alosztályok és a vizsgálók közötti átadását az alosztályvezető hagyja jóvá.

3. Az átadás 2 példányban kitöltött — rendszeresített — határozattal történik, melynek első példányát a „B“ dossziében kell elhelyezni, második példányát pedig az osztály nyilvántartójának kell továbbítani a változás kartonrendszerén történő átvezetése céljából.

4. Az ügynök „B“ dossziéját — ideiglenes jelleggel — mindig az őt foglalkoztató szakmai egység őrzi. Ha az ügynököt a vizsgálati szerv foglalkoztatni nem akarja, a büntetőintézetbe való visszaszállítása előtt fel kell ajánlani a börtönelhárító alosztálynak. Ha az ügynök büntetésének letöltése, vagy félbeszakítása folytán szabadul, a felajánlást az illetékes operatív osztálynak kell megtenni. Ilyen esetekben az átadás, illetőleg az átvétel az illetékes osztályvezetők előzetes engedélyével történik.

Ha az ügynököt véglegesen más szervnek (például: börtönelhárító alosztálynak, hálózati osztálynak) adják át, vele együtt át kell adni a „B“ dossziét is. Ennek megtörténtéről mind a központi, mind a megyei vizsgálati szervek kötelesek a II/8. Osztály nyilvántartóját értesíteni, mely a változást jelzi a II/11. Osztály felé.

A hálózathálóból történő kizárás rendje:

1. A fogdaügynökkel fennálló bizalmas kapcsolatot meg kell szüntetni és a hálózathálóból történő kizárásra javaslatot kell tenni:

— ha a fogdaügynök kilétét felfedte, árulóvá vált;

- ha a vizsgálati szervekkel való titkos együttműködést megtagadta;
- ha a bizalmas együttműködést nem tagadta meg ugyan, de alapos ellenőrzés után megállapítást nyert, hogy kapcsolattartóját szándékosan félrevezetni igyekszik, dezinformál;
- ha a bizalmas munkát nem tagadta meg ugyan, de a tudomására jutott adatokat nem jelenti, vagy a kapott feladatokat rendszeresen nem hajtja végre;
- ha feltételekhez köti a bizalmas feladatok végrehajtását;
- ha dekonspirálódás folytán alkalmatlanná vált a titkos együttműködésre;
- ha egészségi, vagy más okok miatt alkalmatlanná vált a bizalmas munkára;
- ha jogerősen kiszabott büntetését letöltötte, ideiglenesen, vagy véglegesen szabadlábra helyezték és az operatív osztály nem kívánja foglalkoztatni.

2. A fogdaügynököt csak az osztályvezető, vagy helyettese engedélyével lehet a hálózatból kizárni. A kizárára javasolt személyről részletes összefoglalót kell készíteni, mely tartalmazza:

- a) az ügynök személyi adatait;
- b) a beszerzés idejét;
- c) végzett munkájának rövid értékelését;
- d) milyen erkölcsi behatást (dorgálás, figyelmeztetés) alkalmaztak nála, a jutalmazások felsorolását konkrétan (milyen kedvezményben és jutalomban részesült);
- e) ellenőrzésének módszereit;
- f) a kizárás okának konkrét indokolását (például: ha a személyt dekonspirálódás miatt javasolják kizárni, akkor le kell írni, hogy mikor, ki, vagy kik előtt, milyen körülmények között, kinek a hibájából történt a dekonspiráció).
- g) A javaslat jóváhagyása után a fogdaügynököt a hálózatból ki kell zárni. A kizárási javaslatot, valamint a fogdaügynök által a kizáráásával kapcsolatban adott titoktartási nyilatkozatot a „B“ dossziéba be kell varrni.

A „B“ dossziék irattározásának rendje:

- a) A hálózattól kizárt személy „B“ dossziéját rendezett állapotban az erre rendszeresített határozat csatolásával kell irattározni. Az irattárba helyezést a kizárást követő 48 órán belül kell eszközölni.
- b) A kizárt, vagy hat hónapnál hosszabb ideig pihentetett fogdaügynökök „B“ dossziéjait a II/11. Osztály őrzi a hálózati irattárban.
- c) A pihentetett fogdaügynökök anyagába való betekintést az irattárba helyező szerv vezetője engedélyezi.
- d) Az osztály vezetőjének kérése alapján — szükség esetén — a II/11. Osztály titkosítást eszközöl. Ebben az esetben csak a titkosítást kérő vezető engedélyével lehet az anyagokba más szerveknek betekinteni.

Konspirációs biztonság

a fogdaügynökség nyilvántartásával kapcsolatban:

1. A fogdaügynökség nyilvántartási anyagainak kezelése:

- a) A fogdaügynökség anyagába csak az arra illetékes személyek tekinthetnek be. A hálózattal kapcsolatos összes nyilvántartási anyagok — kitöltetlenül is — szigorúan titkos anyagként kezelendők.
- b) A „B“ dossziékat az alosztályvezetők, vagy helyetteseik őrzik.
- c) Ha a fogdaügynök munkája során nem politikai jellegű bűncselekményt jelez, a bűnügyi rendőrség előtt a fogdaügynök személyét felfedni nem szabad. A köztörvényes bűncselekményt tartalmazó eredeti ügynöki jelentések a bűnügyi szerveknek nem adhatók át.

2. Az anyagkiadás rendje:

- a) A fogdaügynökséggel kapcsolatos mindennemű nyilvántartási anyagot (dossziékat, kartonokat stb.) a II/8. Osztály nyilvántartóján keresztül kell kérni, illetve továbbítani.
- b) A nyilvántartási anyagokat iktatni, postázni, szállítani a titkos ügykezelésben meghatározott szabályok szerint kell.

Számadási kötelezettség

1. A II/8. Osztály nyilvántartója minden hónap 3-ig az elmúlt havi számadást köteles megküldeni a Központi Operatív Nyilvántartó Osztálynak.

A számadás rendszeresített hálózati statisztikai lapon történik, amelyet az osztály nyilvántartója végez el és a vezető jóváhagyása után terjeszt fel.

2. A havi jelentéseken kívül a nyilvántartó köteles a II/11. Osztály részére negyedéves, féléves és éves összefoglaló jelentést készíteni.

3. A megyei vizsgálati alosztályok minden hónap 1-ig kötelesek az előző hónapban történt változásokról (új beszerzésekről, kizárásokról stb.) a II/8. Osztály nyilvántartóját írásban értesíteni.

Felterjesztve: miniszter elvtársnak.
Kapják: miniszterhelyettesek,
II. Főosztály vezetője, helyettesei, osztályvezetői,
BM. Tanulmányi és Módszertani Osztály,
BM. Központi Tiszti Iskola parancsnoka,
megyei (budapesti) rendőrfőkapitányok és politikai nyomozó
helyetteseik.
Készült: 90 példányban.
Tartalmaz: 20 oldalt.